

Аналіз стану виробництва вершкового масла в Україні свідчить про те, що дана галузь вийшовши із застою, який був спричинений економічною кризою 2008 року, з 2018 знову почала знижувати обсяги виробництва. Але експорт вітчизняного вершкового масла значно збільшився за останні роки.

Список використаних джерел

1 Державна служба статистики України. Київ. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення 12.03.2021)

Сироватко М. Р., здобувач вищої освіти 1 курсу, група ПТ-201
Науковий керівник – **Іванова Н. В.**, д.е.н., професор
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

БІРЖІ: ЕВОЛЮЦІЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЙВІДОМІШИХ СВІТОВИХ БІРЖ

Сьогодні біржі стали невід’ємним елементом сучасного економічного простору, який визначає рівень розвитку та здійснює суттєвий вплив на стан практично усіх сфер суспільного життя. В розвинених країнах – це найбільш масштабний та динамічно зростаючий сегментом ринкової економіки, біржовий ринок забезпечує високоефективний розвиток економічних відносин незалежно від території та систем господарювання [1].

Сучасна біржова діяльність вирішує проблему встановлення цін на основі попиту і пропозиції, що дає змогу орієнтуватися учасникам ринку та прогнозувати хід торгів у майбутньому, представляє собою широкомасштабну сферу для інвестування та перерозподілу товарних і фінансових активів у світовому масштабі. Поступово відбувається процес ліквідації тіншового (нелегального) ринку різноманітних видів продукції через прозорість товарних потоків.

Біржа – організований торговельний майданчик, де зустрічаються продавці та покупці, на якому відбувається оптова торгівля товарами або цінними паперами та іншими фінансовими, і не тільки, інструментами у вигляді стандартизованих біржових угод. Сьогодні біржа – юридична особа, що забезпечує регулярне функціонування організованого ринку товарів, валют, цінних паперів, похідних фінансових інструментів. Біржа працює за певними правилами, серед яких, насамперед, державне регулювання. Саме так можна забезпечити гарантію виконання угод і загальну надійність ринку. [2]

Класифікація бірж є різноманітна та залежить від:

А) виду біржового товару:

– *товарні (товарно-сировинні)* – здійснення операцій із купівлі-продажу масових однорідних товарів (торги з продажу енергоносіїв, металів, лісоматеріалів, сільгосппродукції і сировини, продовольчих товарів). [3]

– *фондові* – тут укладають угоди з купівлі та продажу акцій, облігацій, інвестиційних паїв, купівлі або продажу їх за справедливою ціною. [4]

– *валютні* – здійснює угоди регулярної торгівлі іноземною валютою відповідно до попиту і пропозиції, і визначає поточний курс вітчизняної грошової одиниці щодо іноземної валюти. [3]

– *біржі праці* – це установа, яка надає посередницькі послуги на ринку праці між працівниками та підприємцями у здійсненні угод купівлі-продажу робочої сили. [3]

Б) номенклатури товарів (рівня спеціалізації): універсальні – ведеться торгівля широким колом різних товарів; спеціалізовані – мають товарну спеціалізацію або спеціалізацію за групами товарів. [5]

Етимологічне поняття біржа походить від грецького *byrza* (сумка, гаманець), а також від фламандського купецького прізвища *Van der Burse* (Ван дер Бурсе), біля будинку котрого в м. Брюгге, відбувалися збори купців і банкірів з різних країн для обміну торговою інформацією, купівлі іноземних векселів й інших торгових операцій. Справжня біржова організація могла виникнути лише з розвитком торгівлі, зародженням великих торгових центрів, появою численного купецького стану [7]. Першою офіційною міжнародною біржею, яка відповідала новому рівню розвитку продуктивних сил, вважається біржа в Антверпені, де здійснювалися операції з цінними паперами (купівлею-продажем боргових зобов'язань урядів Голландії, Англії, Португалії, Іспанії і Франції). У 1531 році відкрився спеціалізований будинок антверпенської біржі. Тут велася торгівля товарами та державними облігаціями. Біржова торгівля в Україні започаткована відкриттям у 1796 р. товарної біржі в м. Одеса. [6]

У десятку провідних світових торгових майданчиків входять: Нью-Йоркська фондова біржа створена в 1972 році; американська біржа NASDAQ (1970 р.); Japan Exchange Group, (злиття у 2013 році двох фондових бірж – Токійської та Осацької); Шанхайська фондова біржа – найбільший біржовий майданчик у КНР; Гонконзька – одна з найвпливовіших в Азії фондових бірж; конгломерат Euronext (2000 р.), створений у результаті злиття Амстердамського, Паризького, Брюссельського та Португальського торгових майданчиків; Лондонська фондова біржа, на якій в обігу $\frac{1}{2}$ частина всіх цінних паперів у світі; Шеньчженська фондова біржа. Її називають китайським аналогом NASDAQ; фондова біржа Торонто, яка почала свою роботу в 1861 році.; Бомбейська фондова біржа (1850 р.) - найстаріша в азійському регіоні. [7]

Найактуальнішими проблемами розвитку та функціонування фондового ринку в Україні сьогодні є: законодавча неврегульованість корпоративного управління; проблема організації фондового ринку; недосконалість депозитарно-клірингової інфраструктури; несвоєчасність, необґрунтованість та часто недостовірність інформації про діяльність учасників фондового ринку України.

Напрямами подальшого удосконалення біржової діяльності та розвитку біржової торгівлі в Україні можна виокремити наступні.

По-перше, оскільки основним регулюючим органом фондового ринку країни є Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку, розширення її повноважень, а також реалізація всіх її функцій відповідно до міжнародних стандартів дозволить сформувати основу для подальшого розвитку ринку цінних паперів України, також посприє цьому доопрацювання Законів України «Про товарну біржу», «Про цінні папери та фондовий ринок». По-друге, на сучасному етапі розвитку однією з найгостріших є проблема інформаційного забезпечення учасників фондового ринку.

Третім напрямом удосконалення є укрупнення бірж шляхом їхнього злиття, об'єднання (адже це світова практика, яку можна застосовувати і в нашій країні). Четвертим напрямом можна виділити спеціалізацію на головних напрямках біржової інфраструктури (розрахункове, депозитарне обслуговування). П'ятим - є перехід на торгівлю ф'ючерсними контрактами, корпоративними цінними паперами, державними цінними паперами, валютними цінностями. І, по-шосте, доцільно замислитись над створенням представництв іноземних бірж в Україні.

Отже, світовий досвід доводить, що біржі є потужною рушійною силою розвитку економіки, торгівлі, збуту продукції, залучення інвестицій, а також збагачення як країни в цілому, так і окремих її громадян.

Список використаних джерел

1. Основи біржової діяльності: навчальний посібник/ за ред. М.О. Солодкого. К.: ЦП Компрінт, 2017. 450 с.
2. Словник фінансово-правових термінів / [за заг. ред. д.ю.н., проф. Л.К. Воронової]. 2-ге вид., переробл. і доповн. К.: Алерта, 2011. 558 с. С. 42-44.
3. Біржовий ринок : навч. посіб. / М.О. Солодкий. К. : Аграрна освіта, 2010. 565 с.
4. Що таке біржа і як вона працює? // Freedom Finance: веб-сайт URL: <https://ffin.ua/blog/articles/investopediia/post/shcho-take-birzha-i-yak-vona-pratsiuie> (Дата звернення: 15.03.2021).
5. Біржа // Енциклопедія сучасної України: веб-сайт. (Дата звернення: 15.03.2021).
6. Організаційно-правові основи біржової діяльності. А.І. Берлач, Н. А. Берлач, Ю.В. Ілларіонов. К.: Фенікс. 336 с.
7. Історія біржової торгівлі // Freedom Finance: веб-сайт. <https://ffin.ua/blog/articles/investopediia/post/istoriia-birzhovoi-torhivli> (Дата звернення: 15.03.2021).

Юрченко К. І., здобувачка вищої освіти 3 курсу, група ПТ-181

Науковий керівник – **Ганєєва Т. В.**, ст. викладач

Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

НАЙНЕЗВИЧАЙНІШІ МУЗИЧНІ ІНСТРУМЕНТИ В МИНУЛОМУ ТА МАЙБУТНЬОМУ

Музика, протягом багатьох століть, є однією з найважливіших форм вираження думок і почуттів всіх музикантів. Музичне мистецтво постійно вдосконалювалося, вдосконалюється і буде вдосконалюватися завдяки застосуванню різних інструментів. Нескінченні спроби бути на крок попереду завжди висували людські нововведення за певні межі.

Метою цієї роботи є дослідження найнезвичайніших музичних інструментів у світі.

Ще у IX столітті музиканти для гри використовували келихи, наповнені водою. У 1744 році Річард Пакрич зробив тріумфальне турне з музичним інструментом, який він назвав "серафим". Згодом, у 1761 році американський фізик Бенджамін Франклін удосконалив "серафим", замінивши склянки напівсферичними чашечками, які нанизані на залізний вал, що обертався під дією педалі.

У 1891 році Нікола Тесла винайшов катушку, яку трохи пізніше використовували для спецефектів у фільмах жахів. А у 2007 році винахідники створили зевсофон за допомогою низьковольтних високочастотних катушок. Інструмент названий на честь давньогрецького бога Зевса.

Гурт Wintergatan зі Швеції у своїй музиці використовує багато незвичайних інструментів. Один із них – це саморобна кулькова машина, яку створювали протягом 14 місяців. Механізм складається з маховика, колісних передач і фідерних трубок. Щоб створити більшість звуків використовуються металеві кульки, а для імітації малого барабана – зерна рису сорту басматі.

Музика також може бути смачною! Наприклад, заснований у 1998 році віденський «Овочевий оркестр» пригосає свою аудиторію ситним овочевим супом. Звичайно, що вже в